

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.574/2015/3.

A tanács tagjai: dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Sipőczné dr. Tánczos Rita bíró

A felperesek: I.-II. rendű

A felperesek képviselője: dr. Molnár Attila István Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Molnár Attila István ügyvéd)

alperes neve: ...

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: szabadságmegváltás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: felperesek

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
5.Mf.638.555/2014/4.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság 6.M.4030/2012/26.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a alperesnek személyenként 10.000-10.000 (tízezer-tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint az I. és II. rendű felperesek 2004. július 9-e és 2007. december 31. napja közötti időszakban az alperes ... kerületi Rendőrkapitányságán bűnügyi technikusként teljesítettek szolgálatot 24/72-es szolgálati időrendszerben, egy, illetőleg két hónapos munkaidőkeret alkalmazásával. A felperesekre irányadó úgynevezett II. számú váltásos munkarend alapján az egyhavi munkaidőkeret alkalmazásában általában 8 szolgálat teljesítésére került sor, összesen 8x24=192 óra teljesítésével. Ezen számítás szerint egy 21 munkanapos hónap

esetén szükségszerűen a törvényes munkaidőt meghaladóan 24 óra, míg 22 munkanapos hónap esetén 16 óra túlszolgálat keletkezik. A munkáltatói jogkör gyakorlója a 17/2005.(XI.5.) ORFK utasítás 40. pont a) alpontjára hivatkozással - amely szerint a napi szolgálatteljesítési idő: a szolgálati napon (napokon) munkavégzéssel töltött idő és a munkaközi szünet együttes tartama - a felperesek által szabadságon töltött időt nem vette figyelembe a munkaidőkeret részeként, és nem vette a túlszolgálat számításának alapjául szolgáló időtartamnak sem. Ennek eredményeképpen a felpereseknél jellemzően nem keletkezett túlszolgálat.

- [2] A felperesek a 2007. július 9-én kelt szolgálati panaszukban kifogásolták, hogy a II. számú váltásos munkaidőrendszerből adódó többletórák keletkezését a munkáltatói jogkör gyakorlója szabadság kiadásával gátolta meg. Szolgálati panaszukban 2004. július 9. napjától felhalmozott túlszolgálatuk pénzbeli megváltását kérték. A szolgálati panaszuk elutasítását követően előterjesztett keresetük alapján folyamatban volt 30.M.5051/2007. szám alatti per szünetelés folytán 2009. szeptember 3-án megszűnt.
- [3] Az I. rendű felperes 2010. június 13-án, míg a II. rendű felperes 2010. október 7-én kelt szolgálati panaszában ismételten sérelmezte az alperes korábbi szabadságkiadási gyakorlatát, egyben a 2004. július 9-től 2007. december 31. közötti időszak vonatkozásában kérte az általuk jogellenesen kivételre kötelezett éves szabadságuk kiadását. ... rendőrfőkapitánya a szolgálati panaszokban foglaltaknak nem adott helyt, azt mindkét felperes vonatkozásában a 2011. május 30-án kelt határozataival elutasította.

A kereseti kérelmek és az alperes védekezése

- [4] Az I. rendű felperes módosított keresetében 528 óra, míg a II. rendű felperes 424 óra szabadság megváltását, emellett 144 óra tévesen kiszámolt szabadság kiadását kérték. Álláspontjuk szerint abban az esetben, ha a havi munkaidőkeretet kimerítették - annak érdekében, hogy további többletszolgálatuk ne legyen - az alperes az éves rendes szabadság kivételére kötelezte őket.
- [5] A felperesek a per folyamatban léte alatt újabb szolgálati panasszal éltek, a perrel érintett időszakban jogellenesen kiadott szabadnapjaik pénzbeli megváltása iránt, amelyet ... rendőrfőkapitánya a 2012. augusztus 28. napján kelt határozataival szintén elutasított. A felperesek a keresetüket utóbb, ezen határozatok felülvizsgálatára is kiterjesztették oly módon, hogy az I. rendű felperes 33 nap szabadság kiadása helyett 792 óra jogellenesen kiadott szabadnap pénzbeli megváltása ellenértékeként összesen 1.025.688 forint és tévesen elszámolt szabadság címén 7 szabadnap pénzbeli megváltásaként 202.080 forint, míg a II. rendű felperes 16 nap szabadság kiadása helyett 384 óra szabadnap pénzbeli megváltása ellenértékeként összesen 471.768 forint és ezen összegek kamatainak megfizetésére kérték kötelezni az alperest. A felperesek további érvelésként hivatkoztak az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére, védett tulajdonságként azt

állították, hogy hátrányos megkülönböztetésükre azért került sor, mert éltek a jogorvoslat lehetőségével.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[7] Álláspontja szerint a jogszabályi rendelkezések értelmében a szabadság időpontjának és időtartamának meghatározására az állományilletékes parancsnok vagy az általa kijelölt vezető, továbbá a hivatásos állomány tagja jogosult. Érvelése szerint nincs olyan dokumentáció, amely alapján ki lehetne mutatni azokat a szabadságnapokat, amelyek parancsnoki utasításra kerültek kiadásra.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 6.M.4030/2012/26. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 97. § (1), (2), (3) és (5) bekezdése, a Hszt. 2005. december 31. napjáig hatályban lévő 245/H. § (6) bekezdése, a 2005. december 31. napjáig hatályos, a rendőrség hivatásos állományú tagjainak szolgálatteljesítési idejéről, valamint a szolgálati időrendszerekről szóló 14/2002.(VI.12.) ORFK utasítás 19. pontja és a 2006. január 1-jétől hatályos, a rendőrség hivatásos állományú tagjainak szolgálatteljesítési idejéről, valamint a szolgálati időrendszerekről szóló 17/2005.(XI.5.) ORFK utasítás 24. pontja alapján elsődlegesen azt rögzítette, hogy a Hszt. kötött jogorvoslati rendszere alapján a peres fél csak azon igényét teheti a per tárgyává, amelyet szolgálati panaszával megkísérelt érvényesíteni. Megállapította, hogy a Hszt. 97. § (5) bekezdése alapján a szabadság pénzbeni megváltására kizárólag a szolgálati viszony megszűnésekor, esetleg az érintett más fegyveres szervhez történő átvezénylés, illetőleg áthelyezés esetén van lehetőség. Minthogy a felperesek szolgálati viszonya nem szűnt meg, a szabadságmegváltás iránti igényük jogszabályba ütközés folytán nem megalapozott.

[9] A közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapította, hogy a vonatkozó jogi szabályozás alapján a szabadság meghatározott részével az állományilletékes parancsnok vagy az általa kijelölt személy jogosult rendelkezni. A perben a felperesek azt sérelmezték, hogy ezen jogszabályban meghatározott mértéket az alperes túllépte. Az alperes a perben nem vitatta a szolgálatteljesítési idő felső határát, a szolgálatvezénylést, és azt sem, hogy a felperesek rendes szabadságot vettek ki az általuk megjelölt időpontokban, azt azonban vitatta, hogy a szabadságot az alperes kérésére és nem a felperesek döntése alapján adták ki. A felperesek a perben nem tudták bizonyítani, hogy melyek voltak azok a napok, amelyeket az alperes részükre a túlmunka elkerülése érdekében adott ki, ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdésének megfelelő felhívás ellenére a bizonyítás hiányát a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a terhükre kellett értékelni. Az elsőfokú bíróság

megállapította továbbá, hogy a felperesek a szabadság kimutatásnak megfelelően az adott napokon szabadságon voltak, és illetményben is részesültek. Esetükben tehát nem lehet szó ki nem adott szabadságról, amelyet meg lehetne váltani.

[10] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes nem sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét sem, mert a felperesek által hivatkozott per tárgya a túlszolgálat ellentételezése és nem a szabadság pénzbeli megváltása volt.

[11] A felperesek fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék az 5.Mf.638.555/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben „a jogerős ítélet felülvizsgálatát” kérték arra hivatkozással, hogy az a Hszt. 6. §-ába, továbbá 87. és 88. §-ába ütközik.

[13] Álláspontjuk szerint perben nem annak volt jelentősége, hogy ki határozta meg a szabadságok kivételét, hanem annak, hogy amennyiben a hivatásos állományú tag eléri az adott hónapra irányadó munkaidőkeret felső határát, úgy szabadság kivételére nincs lehetőség, mivel ez utóbbi a munkavégzési kötelezettséget hivatott ellentételezni. A felperesek részére csak akkor lehetett volna a szabadság kiadását elrendelni, ha az adott hónapban még nem érték el a munkavégzés keretidőtartamát.

[14] A felperesek érvelése szerint szolgálati panaszaik és kereseti kérelmük érdemben egymással fedésben van, és jogi lehetőségük arra is volt, hogy a szabadság kiadása helyett annak pénzbeli megváltását vagy fordítva igényeljék azt az alperestől.

[15] Álláspontjuk szerint Edvi Lajos rendőrhadnagy ügye a felperesek igényével és jelen eljárással a Hszt. 6. §-a szempontjából megegyező tárgyú.

[16] A felperesek azt is panaszolták, hogy nem volt a terhükre róható az a körülmény, hogy az alperes nyilvántartásai, alapidokumentumai hiányosak voltak, és nem álltak rendelkezésre részben vagy egészben. Azok megőrzése az alperes kötelezettsége volt, és az alperesnek azzal is tisztában kellett lennie, hogy a jelzett iratok a per szempontjából jelentőséggel bírnak, ezért azok megsemmisítése a terhükre esik.

[17] A felperesek kérték, hogy korábbi fellebbezésükben foglaltakat is vegye figyelembe a Kúria a felülvizsgálati eljárás során.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[19] A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett

-, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

[20] A Pp. 275. § (2) bekezdésének rendelkezése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.

[21] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a Hszt. 6. §-ának megsértése körében E. L. rendőrhadnagy ügyére utaltak, azonban a felülvizsgálati kérelem indokolásában azon túl, hogy a hivatkozott ügy a felperesek perével megegyező tárgyú, jogi érvelésüket nem fejtették ki. A felülvizsgálati kérelmük nem tartalmazta, hogy az alperesi fegyveres szerv mely magatartásával vagy mulasztásával sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét, mindezek alapján érvelésüket a Kúria a Pp. 272. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálhatta.

[22] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben megsértett jogszabályhelyként a Hszt. 87. és 88. § túlszolgálatot szabályozó rendelkezéseit jelölték meg, érvelésüket e körben terjesztették elő. A közigazgatási és munkaügyi bíróság azonban helytállóan állapította meg az ítéletének indokolásában, hogy a Hszt. kötött jogorvoslati rendszerén belül a per tárgyát kizárólag a felperesek szolgálati panaszában előterjesztett igények vizsgálata képezhette.

[23] A felperesek 2010. június 13-án és október 7-én előterjesztett szolgálati panaszaikban az általuk jogellenesen kivételre kötelezett éves szabadságuk kiadását, ezt követően a per során 2012. évben előterjesztett szolgálati panaszukban a szabadnapjaik pénzbeli megváltását kérték. A per tárgyát tehát nem a Hszt. 87. és 88. §-ában rögzített túlszolgálat jogszabályi rendelkezésének megsértése képezte. Érvelésük olyan új hivatkozásnak minősült, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya, ezért az a felülvizsgálati eljárásban sem volt értékelhető. A jogerős ítélet ugyanis csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálattal, amely az első- és másodfokú eljárásban is felmerült, amely kérdéssel a korábban eljáró bíróságok erre irányuló kérelem hiányában nem foglalkozhattak, azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhettek el (EBH 2371. BH 1997.54.).

[24] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[25] Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban bizonyított költsége nem merült fel, ezért arról döntené nem kellett.

[26] A felülvizsgálati eljárás illetékét - mivel a felpereseket munkavállalói költségkedvezmény illeti meg - a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. március 16.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő